МАУП	**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»** **Інститут безпеки** Кафедра національної безпеки
Затверджую: Директор Інституту безпеки (підпис) С.О. Лисенко (П. І. П.) “ 31 ” 08 2023 р.	Схвалено на засіданні кафедри національної безпеки (назва кафедри) Протокол № 2 від 18 серпня 2023 р. Завідувач кафедри (підпис) О.Д. Терещук (П. І. П.)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
До проходження виробничої практики зі спеціальності «Національна безпека»

Галузь знань:	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність:	256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
Освітньо-професійна програма:	Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
Освітній рівень:	Бакалавр
Статус дисципліни:	Обов’язкова
Форма навчання:	денна/ заочна

Курс 4
Семестр 8
Обсяг в кредитах ЄКТС: 6
Всього годин за навчальним планом 180 (18.08.23 р.)

Київ МАУП 2023 р.

Вступ

Залежно від конкретної спеціальності та цілей застосовуються різни види практик таки, як навчальна практика та виробнича практика. Зважаючи на певні обставини сьогодення, проходження практики відбувається ще і дистанційно.Практика є наступним етапом, що забезпечує перехід від теоретичного навчання до професійної діяльності студентів.

Виробнича практика займає проміжне місце в переліку видів практик. Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, ознайомлення з процесом, розроблення документації, відпрацювання вмінь зі спеціальності, набуття практичного досвіду, розвиток професійного мислення, умінь діяльності в умовах трудового колективу тощо.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	**Характеристика дисципліни**	
Найменування	Виробнича практика	
Галузь знань	256 Національна безпека (за окремими видами діяльності)	
Спеціальність	256 Національна безпека (за окремими видами діяльності)	
Освітня програма	Національна безпека (за окремими видами діяльності)	
Рівень вищої освіти	Бакалаврський рівень	
Статус дисципліни	Обов’язкова, цикл професійної підготовки	
Курс навчання	4	
Навчальний рік	2023-2024	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10 семестр	12 триместр
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	6 кредити / 180годин	
Загальна кількість тижнів	4	
Мова викладання	українська	
Форма підсумкового контролю	Диферен. залік	

Обов’язковою вимогою до практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузях їх майбутньої професії, формування в них, на базі одержаних в ПрАТ «ВНЗ «МАУП», компетентностей зі спеціальності для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Компетентність - динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

2. Компетентності зі спеціальності, набуті після проходження виробничої практики

Загальні компетентності	ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
	ЗК 5	Здатність професійно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
	ЗК 6	Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1	СК1. Здатність критично та на межі предметних галузей осмислювати понятійно-категоріальний апарат загальної теорії національної безпеки..
	СК 2	Здатність аналізувати основні напрями забезпечення національної безпеки в державі.
	СК 3	Здатність обґрунтовувати, формулювати та аналізувати основні напрями політики забезпечення національної безпеки.

	СК 4	Здатність давати загальну характеристику системі забезпечення національної безпеки України.
	СК 5	Здатність оцінювати стан безпеки особистості, суспільства та держави в окремих сферах забезпечення національної безпеки або видах діяльності на основі положень теорії безпеки щодо окремих сфер забезпечення національної безпеки та виду діяльності.
	СК 6	Здатність до активної діяльності в умовах протиборства в окремих сферах забезпечення національної безпеки і видах діяльності.
	СК 7	Здатність визначати основні властивості об'єктів безпеки вокремих сферах забезпечення національної безпеки і видах діяльності
	СК 8	Здатність визначати основні положення щодо методів та заходівзабезпечення безпеки держави у різноманітних сферах життєдіяльності.
	СК 9	Здатність давати загальну характеристику системі забезпеченнябезпеки окремої сфери забезпечення національної безпеки або виду діяльності.

3. Очікувані результати практики

Шифр Програмних результатів навчання	Зміст результатів навчання
ПРН 1.	Організовувати професійну діяльність з дотриманням прав і свобод людини і громадянина, поваги до гідності особи, захисту її інтересів, а також законних інтересів суспільства та держави, забезпечення її суверенітету і територіальної цілісності.
ПРН 2.	Застосовувати культурні, духовні, моральні цінності Українського народу, історико-культурну спадщину з метою формування позитивного іміджу держави в умовах інформаційної глобалізації, розвитку власної інформаційної культури та здорового способу життя.
ПРН 3.	Застосовувати результати абстрактного мислення, самостійного пошуку, аналізу та синтезу, методів теорії інформації, теорії систем та системного аналізу для ефективного вирішення завдань професійної діяльності.
ПРН 5.	Застосовувати знання державної та іноземних мов, інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютерної техніки для забезпечення професійної комунікації.
ПРН 6.	Відтворювати понятійно-категоріальний апарат загальної теорії національної безпеки щодо структури національної безпеки, об'єктів, суб'єктів та принципів забезпечення національної безпеки.
ПРН 7.	Аналізувати основні напрями забезпечення національної безпеки в державі, включаючи правові основи забезпечення національної безпеки, рівні та види національної безпеки, методи забезпечення національної безпеки, управління безпекою особистості, суспільства та держави через баланс їхніх життєво важливих інтересів, характеристики та

	критерії забезпечення національної безпеки.
ПРН 9.	Характеризувати систему забезпечення національної безпеки, включаючи повноваження і функції суб'єктів забезпечення національної безпеки, контроль за здійсненням заходів забезпечення національної безпеки, основні завдання суб'єктів забезпечення національної безпеки, а також недержавній системі забезпечення національної безпеки.
ПРН 10.	Оцінювати стан безпеки особистості, суспільства та держави за окремими сферами забезпечення і видами діяльності на основі положень теорії безпеки окремих сфер забезпечення національної безпеки і видів діяльності.
ПРН 11.	Планувати та організовувати особисту діяльність в умовах протиборства в окремих сферах забезпечення національної безпеки та видах діяльності для забезпечення безпеки окремої сфери і виду діяльності держави та організації.
ПРН 12.	Аналізувати та упорядковувати основні властивості об'єктів безпеки окремих сфер забезпечення національної безпеки і видів діяльності та здійснювати класифікацію загроз об'єктам безпеки, класифікацію та ранжирування джерел загроз і уразливостей безпеки.
ПРН 14.	Характеризувати систему забезпечення безпеки за окремою сферою забезпечення національної безпеки і видом діяльності, включаючи повноваження і функції суб'єктів забезпечення безпеки, контроль за здійсненням заходів забезпечення безпеки, основні завдання суб'єктів національної системи забезпечення безпеки України за окремою сферою забезпечення національної безпеки і видом діяльності.

4. Мета, зміст та результати практики

Мета виробничої практики є закріплення та поглиблення знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу навчальних дисциплін, формування компетентностей зі спеціальності, передбачає підбір фактичного матеріалу для виконання навчально - дослідних завдань.

Завдання виробничої практики полягає у:

– практичному поглибленні знань з усіх професійно орієнтованих дисциплін навчального плану;

– ознайомленні з методологією аналізу та планування показників діяльності підприємства (фірми), установи, організації;

– вивчені загальних функцій апарату управління і взаємозв'язку його зі всіма службами і підрозділами в місцях проходження практики;

– використанні методів наукового пізнання, інформаційних технологій при дослідженні економічних, виробничих, соціальних, фінансових процесів;

– набутті навиків аналізу і обробки інформації про виробничі, соціальні, фінансові процеси за допомогою пакетів прикладних програм, впроваджених на підприємствах, у фірмах чи інших місцях проходження практики.

Під час практики студент вивчає комплекс питань з управління безпекою підприємств за конкретних умов, навчається самостійно вирішувати реальні завдання і набуває відповідних навичок.

Виробнича практика передбачає наступні **цілі**:

– закріплення теоретичних знань, одержаних з управління і прийняття рішень, інформаційних систем;

– придбання навиків практичної роботи в відділах безпеки, планово-економічних і інформаційно-аналітичних відділах.

– збір початкових даних для виконання науково-дослідних робіт.

Після проходження виробничої практики студент зобов'язаний знати:

– законодавчі акти та нормативні документи з напрямів діяльності базового підприємства, суміжних галузей, з якими воно співпрацює;

– основні методологічні документи, положення, типові інструкції, що регулюють, наукову і виробничу діяльність підприємства;

– сферу і напрями діяльності підприємства;

– склад майна підприємства та джерела його формування;

– систему взаємовідносин підприємства з зовнішніми контрагентами і ринковою інфраструктурою;

– стан інноваційно-інвестиційної діяльності та перспективи розвитку підприємства;

– систему планів та організацію внутрішньофірмового планування;

Зміст практики визначається робочою програмою практики, яка розробляється кафедрою та підприємництва згідно з навчальним планом та розглядається на засіданнях кафедри, затверджується проректором.

Зміст робочої програми практичної підготовки фахівців (практики) відповідає Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, нормативним документам Міністерства освіти і науки України щодо практики студентів, освітньо-кваліфікаційній характеристиці, освітньо-професійній програмі та навчальному плану підготовки фахівців, містити критерії оцінювання знань, умінь та навичок, які студенти досягли за результатами практики. Окрім того, зміст практики визначається її призначенням, яке в цілому полягає в підготовці студентів до майбутньої самостійної трудової діяльності, їх професійної адаптації до реальних умов діяльності шляхом виконання функцій та процедур, характерних для посад, які може посісти майбутній фахівець відповідно до кваліфікаційних вимог.

Зміст практики:

1. **Загальна характеристика підприємства**: юридичну адресу, форму власності, належність до певної організаційно-правової форми, основні цілі та обмеження діяльності); стисло описати історію створення і розвитку підприємства; форми, власності , їх трансформування за умов розвитку ринкових відносин; форми залучення інвестицій; визначити стадію життєвого циклу підприємства; ознайомитися зі статутом підприємства, проаналізувати його відповідність чинному законодавству, проаналізувати дотримання державних вимог щодо реєстрації та діяльності підприємства; проаналізувати сферу і напрями діяльності підприємства; законодавчі акти та

нормативні документи з напрямів діяльності базового підприємства, суміжних галузей, з якими воно співпрацює.

2. Дослідити організаційну структуру органіграму підприємства і дати пояснення до неї.

3. Проаналізувати структурні підрозділи підприємства та визначити посади працівників. Охарактеризувати конкретний структурний підрозділ, де студент безпосередньо проходить практику та функціональні обов'язки практиканта.

4. Проаналізувати основні методологічні документи, положення, типові інструкції, що регулюють економічну, наукову і виробничу діяльність підприємства. Навчитись складати аналітичні звіти про діяльність підрозділів підприємства.

5. Надати характеристику загальної, виробничої, управлінської та організаційної структури підприємства, механізми їх функціонування.

6. Виконати індивідуальне завдання практики.

7. Підготувати матеріал та написати звіт з практики.

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання повинні використовуватись під час підготовки доповідей на наукову студентську конференцію та наукових статей.

5. Бази практики

Базою виробничої практики є підприємства та організації різних форм власності, органи державного управління; міжнародні корпорації та фірми; фінансові установи та інвестиційно-консалтингові компанії, на які студенти направляються згідно з наказом .

Вибір баз практики проводиться кафедрою та підприємництва на основі аналізу виробничих можливостей підприємств, організацій, установ щодо їх придатності до проведення відповідної практики студентів та їх подальшого працевлаштування.

Студенти мають право надавати пропозиції щодо місця проходження практики, проходити там практику з дозволу випускаючих кафедр та деканату.

З базами практики завчасно укладає договір на проведення практики. Будь-які зміни, доповнення в тексті договору погоджуються з навчально-методичним відділом, юристом, першим проректором, ректором.

6. Робоче місце практики

Робоче місце студента-практиканта визначається керівником підприємства, відповідального за проходження практики. В залежності від умов і можливостей студент може бути призначений на штатну посаду, або дублером для виконання певних функцій завідувача підприємства роздрібної торгівлі, керівника підрозділів маркетингу, начальника комерційного відділу, начальника відділу матеріально-технічного постачання, директора (керівника) малої торговельної фірми, директора (керівника) малої торговельної фірми, керуючого магазином, економіста із збуту, консультанта

з ефективності підприємництва, фахівця з ефективності підприємництва, фахівця з раціоналізації виробництва з комерційних послуг та інші.

Можуть бути передбачені й інші варіанти виконання посадових функцій з метою більш ефективного і глибокого засвоєння знать про підприємництво, організацію, управління .

7. Організація і керівництво практикою

Організація проведення виробничої практики здійснюється відповідно до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України № 93 від 08.04.93 р. та Положенням про проведення практики студентів ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,.

Керівництво практикою від ПрАТ «ВНЗ «МАУП» здійснюється викладачем кафедри та підприємництва, який контролює своєчасність прибуття студентів на місце практики, консультує практикантів з питань виконання програми практики, науково-дослідної роботи.

Відповідальність за організацію, проведення та контроль якості практики покладається на завідуючого кафедрою економіки та підприємництва.

Керівник практики від кафедри:

– перед початком практики контролює підготовленість баз практики;

– забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам необхідних документів в системі Moodle ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,(програми практики, бланк паспорту бази практики, календарного плану, індивідуальних завдань, методичних рекомендацій щодо оформлення звіту практики тощо);

– повідомляє студентам про систему звітності про практику, яка затверджена кафедрою;

– у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з робочою програмою, проводить моніторинг професійного становленням студента як суб'єкта діяльності під час практики;

– контролює забезпечення нормальних умов праці студентів, виконання ними внутрішнього трудового розпорядку, відвідування студентами бази практики;

- видає необхідні рекомендації і забезпечує виконання всіх необхідних функцій учасниками практики;

- у складі комісії приймає звіти студентів з практики;

- подає на кафедру письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення її організації.

Безпосередніми керівниками практики від бази практики є їх працівники. Вони здійснюють методичне керівництво практикою відповідно до затвердженої програми.

Керівник практики від бази практики :

– здійснює безпосереднє керівництво практикою;

– у тісному контакті з керівником практики від кафедри організує й контролює виконання студентами програм і графіка проходження практики;

– забезпечує проведення обов'язкового інструктажу з охорони праці загального та на робочому місці, знайомить студентів із правилами внутрішнього розпорядку;

– забезпечує облік виходів на роботу студентів-практикантів; повідомляє керівнику практики від кафедри або безпосередньо завідувачу кафедри про всі порушення трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;

– контролює підготовку звітів студентів-практикантів;

– після закінчення практики складає характеристику на кожного студента-практиканта, в якій дає оцінку підготовленого ним звіту.

Студенти, що проходять практику зобов'язані:

– до початку практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

– своєчасно прибути на базу практики;

– пройти інструктаж та суворо дотримуватися правил охорони праці й техніки безпеки;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, а також вказівки керівників від кафедри та від бази практики;

– максимально використовувати наявні інформаційні можливості бази практики;

– заповнювати документацію щодо проходження практики на високому рівні та забезпечувати її доступність для перевірки в будь-який час;

– нести відповідальність за виконану роботу;

– своєчасно підготувати звіт про виконання програми практики та викласти його в системі Moodle ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,

Не пізніше ніж за день до закінчення практики студент повинен одержати ділову характеристику, підписану керівником підприємства.

Протягом усього терміну практики студент готує збірку документів, складання яких передбачене програмою практики.

Після закінчення практики студент зобов'язаний подати на кафедру звіт про проходження практики.

8. Забезпечення освітнього процесу

- Доступ до мережі Internet, точка доступуWi-Fi;
- OS: Windows, Android, iOS;
- Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge;
- Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet;
- Система електронного навчання Moodle
- Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення бази практики

.

9. Техніка безпеки під час проходження практики

Практика студентів університету проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Відповідальність за організацію проведення і контроль практики покладається на керівника практики.

У тісному контакті з керівником практики від Університету бази практики забезпечують високу якість та безпеку її проходження згідно з програмою проходження практики.

Обов'язковою умовою допущення студентів до проходження практики є проходження ними вступного інструктажу з охорони праці та оформлення його у журналі реєстрації з підписами особи, яка проводила інструктаж та особи, яку інструктували.

При прибутті на базу практики студент – практикант повинен отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на місці проходження практики та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.

Студенту-практиканту забезпечені нормальні умови праці і умови проходження практики

Студент-практикант повинен дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку організації.

Студент-практикант до початку практики повинен:

– одержати від керівника практики від Академії консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;

– отримати номер телефону керівника практики від Університету для повідомлення щодо виникнення нестандартної ситуації;

– своєчасно прибути на базу проходження практики;

– вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, виробничої санітарії.

Перед початком роботи студент-практикант повинен організувати своє робоче місце (місце проходження практики).

Під час практики не допускається:

– Залишати місце практики без дозволу керівника практики від бази практики;

– Відвертати від роботи працівників, які його оточують;

– При виникненні недоліків у роботі обладнання та приладів (комп'ютера, ксерокса, побутових приладів тощо) негайно повідомити керівника практики від бази практики та припинити роботу до усунення недоліків.

Негайно припинити роботу, довести до відома керівника практики у випадку:

– погіршення у студента-практиканта стану здоров'я;

– отримання студентом-практикантом травми;

– виникнення пожежі;

– виникнення недоліків в роботі приладів та обладнання, що використовуються студентом-практикантом для виконання завдання практики;

– вимкнення електроенергії;

– запаху газу, тощо.

Студент-практикант під час проходження практики зобов'язаний дбати про особисту безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства, установи, організації.

Для усунення аварійної ситуації студент-практикант повинен виконувати вказівки керівника практики, якщо це не приведе до погіршання стану його здоров'я.

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання практики. Індивідуальне завдання формується, виходячи із специфіки діяльності підприємства-бази практики та теми кваліфікаційної роботи.

Завдання на практику кожен студент отримує індивідуально від керівника практики Академії з урахуванням особливостей виробничої діяльності бази практики.

Індивідуальні завдання включається в програму з метою надбання студентами під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, наукових або організаційних завдань. Виконання індивідуального завдання активізує діяльність студентів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим.

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, можуть в подальшому бути використані для написання магістерської роботи, для підготовки доповіді, статті або для інших цілей по узгодженню з кафедрою та базою практики.

Перелік індивідуальних завдань носить зразковий характер, зміст їх конкретизується і уточнюється під час проходження практики керівниками від навчального закладу і бази практики.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

Завдання 1. Аналіз діючих норм безпеки – вивчення та аналіз чинних правил та стандартів безпеки на підприємстві.

Завдання 2. Перевірка системи відеоспостереження – контроль роботи та ефективності систем відеоспостереження.

Завдання 3. Аудит протипожежної безпеки – перевірка наявності та стану протипожежного обладнання.

Завдання 4. Розробка плану евакуації – оновлення або створення плану евакуації для різних відділів підприємства.

Завдання 5. Тренінг з Першої допомоги – організація та проведення тренінгу з надання першої допомоги для співробітників.

Завдання 6. Перевірка засобів індивідуального захисту – аналіз стану та доступності засобів індивідуального захисту для працівників.

Завдання 7. Моніторинг викидів шкідливих речовин – аналіз даних про викиди та визначення ризиків для здоров'я.

Завдання 8. Оцінка ризиків – ідентифікація потенційних ризиків на робочому місці та розробка заходів щодо їх мінімізації.

Завдання 9. Впровадження системи менеджменту безпеки – розробка та впровадження системи управління охороною праці.

Завдання 10. Вивчення законодавства про охорону праці – аналіз законодавчих і нормативних актів, що регулюють питання безпеки на підприємстві.

Завдання 11. Створення інструкцій по безпеці – розробка або оновлення інструкцій з охорони праці для різних позицій.

Завдання 12. Регулярний моніторинг стану обладнання – контроль за станом виробничого обладнання з метою попередження аварій.

Завдання 13. Організація антитерористичних заходів – розробка плану дій для підприємства у випадку терористичної загрози.

Завдання 14. Проведення навчань з евакуації – організація та проведення тренінгів з евакуації для співробітників.

Завдання 15. Аналіз працевлаштування та навантажень – дослідження умов праці та робочих навантажень на співробітників.

Завдання 16. Участь у розслідуванні інцидентів – асистування у зборі інформації та аналізі причин виробничих нещасних випадків.

Завдання 17. Розробка заходів щодо зменшення професійних захворювань – вивчення та впровадження заходів для зниження ризику професійних захворювань.

Завдання 18. Співпраця з місцевими органами з питань надзвичайних ситуацій – налагодження співробітництва з місцевими службами для забезпечення оперативного реагування на НС.

Завдання 19. Проведення екологічного моніторингу – аналіз впливу виробничої діяльності на навколишнє середовище.

Завдання 20. Оцінка ефективності заходів безпеки – аналіз ефективності вже впроваджених заходів безпеки та пропозиції щодо їх удосконалення.

11. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практик та індивідуального завдання у формі письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші. Оформляється звіт за вимогами, які встановлює викладач-керівник практики, з обов'язковим врахуванням Єдиної системи конструкторської документації (ЄСКД).

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) у комісії, призначеній завідувачем кафедри, наказом ректора ЧНУ імені Петра Могили. До складу комісії входять керівник практики від навчального закладу, викладачі кафедри, які викладали студентам спеціальні дисципліни та (по можливості) керівник від бази практики. Комісія може приймати залік

у студентів на базі практики в останні дні її проходження, або в університеті протягом перших десяти днів семестру, який починається (продовжується) після практики. Залік з практики диференційований. Оцінка за практику вноситься в залікову відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії відповідно до положення «Про систему рейтингової оцінки ПрАТ «ВНЗ «МАУП» »; наприклад: 90 (відмінно).

Оцінка студента за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно, при виконанні умов, визначених кафедрою. Студент, який отримав негативну оцінку по практиці в комісії, відраховується з ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Керівник практики від університету подає на випускаючу кафедру в десятиденний термін після прийняття диференційованого заліку звіт про проходження практики.

12. Критерії оцінки практики

Оцінка з практики має дві складові:

1. попередня оцінка звіту керівником від кафедри (70 балів);
2. оцінку презентації звіту під час захисту перед комісією (30 балів).

Оцінювання результатів практики відбувається з урахуванням вимог Болонської системи освіти

Критерії оцінки звіту про практику:

I. **Найвища якість звіту** (оцінюється в 70-60 балів) повинна відповідати таким вимогам:

1) повне та вичерпне викладення змісту роботи, яка проводилася студентом під час опрацювання відповідного розділу;

2) повний склад додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (копії документів, аналітичні та статистичні матеріали тощо); допускається представлення не менше 75% додатків, передбачених програмою, з причин, які не залежать від студента;

3) актуальність і достовірність поданої у звіті інформації.

II. **Посередня якість звіту** (оцінюється в 59-34 балів) визначається у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

1) неповне викладення змісту роботи або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (50-75% охоплення зазначених у програмі проходження практики за відповідною дисципліною питань);

2) неповний склад додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (50-75% необхідних додатків);

3) неактуальність поданої у звіті інформації (подання інформації за період, що передує терміну проходження студентом практики).

III. **Незадовільна якість звіту** (оцінюється в 33-1 балів) визначається у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

1) одночасно присутні два чи більше критеріїв, що відповідають оцінці в 5 балів;

2) неповне викладення змісту роботи або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (менше 50% охоплення зазначених у програмі проходження практики за відповідною дисципліною питань);

3) неповного складу додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (менше 50% необхідних додатків);

4) недостовірності поданої у звіті інформації.

Критерії оцінки захисту звіту про практику

І. Найвища якість захисту звіту про практику, яка оцінюється в 30-15 балів, повинна відповідати таким вимогам:

1) вільне володіння змістом роботи, яка проводилася на практиці;

2) повне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу;

3) уміння студента відповідати на проблемні питання, пов'язані із змістом роботи на ділянках, передбачених програмою практики.

ІІ. Захист звіту про практику оцінюється в 15-1 балів, якщо:

1) відносно захисту на найвищий бал немає відповідності хоча б одному з пунктів, зазначених вище, або якщо:

2) при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені значні помилки під час визначення терміну прийняття чи назви змісту в цілому правильно зазначеного інструктивного матеріалу;

ІІІ. Відповідь на питання оцінюється в 0 балів, якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття двох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього;

2) одночасно наявні обидва типи недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки в 10 балів;

3) характер відповідей дає підставу стверджувати, що особи яка захищає звіт про практику, неправильно зрозуміла зміст практики і тому не відповідає на питання по суті, припустилася грубих помилок у змісті відповіді.

Під час оцінки звіту про практику в цілому додатково враховуються і впливають на загальну суму балів допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи (мінус 10 балів);

- помилки в оформленні звіту про практику порівняно з діючими вимогами (мінус 5 балів);

- помилкові статистичні та аналітичні дані, якщо розмір помилки незначний і в цілому не впливає на висновки, які зроблено у звіті (мінус 5 балів).

Під час оцінки звіту про практику в цілому додатково враховується і впливає на загальну суму балів трудова дисципліна студента під час проходження практики. При порушенні графіка і змісту проходження практики (зафіксованому у відповідному журналі) викладач може знизити оцінку:

- за одноразову відсутність без поважних причин на базі практики у встановлений робочий час (мінус 5 балів за кожні факт порушення);

- за несвоєчасність представлення на кафедру інформації про початок

практики (мінус 10 балів);

- за несвоєчасність представлення на кафедру звіту про практику (мінус 5 балів).

Мінімальна оцінка з урахуванням усіх можливих недоліків 0 балів.

Корисна література

1. Адміністративно-правові засади взаємодії Державного бюро розслідувань з органами державної влади: монографія / А. Францевич ; Наук.-дослід. ін-т публічного права. Київ-Одеса : Фенікс, 2021. 172 с.
2. Вавринчук М. П. Етнополітична безпека в системі національної безпеки України на етапі сучасного державотворення : Монографія. К. : Правова єдність, 2009. 288 с.
3. Військові адміністративні правопорушення. Військові кримінальні правопорушення (злочини). Законодавство. Коментар. [текст] практичний посібник. Григоренко А. В., Руснак Ю. І. К. : «Центр учбової літератури», 2021. 272 с.
4. Воєнно-стратегічна безпека України: навч. посібн. / П.М. Лісовський, Ю.П. Лісовська; за ред. Федоренко Т. В. К.: Університет «Україна», 2023. 220 с.
5. Гібридна війна нового типу як загроза національній безпеці держав / Ю. І. Когут. Київ : Консалтингова компанія «СІДКОН»; ВД «ДАКОР» 2023. 348 с.
6. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 416 с.
7. Грицишен Д.О. Державна політика в сфері запобігання та протидії економічній злочинності: монографія. Житомир: ЖДТУ. 2020. 300 с.
8. Державна безпека в контексті політики європейської інтеграції України. Укладачі: В.М. Мороз, Ю.Г. Батир – Х. : НУЦЗУ, 2020. – 60 с.
9. Державна політика у сфері правоохоронної діяльності [Текст]: монографія / В.В. Євдокимов. – Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2021. – 356 с.
10. Державне управління національною безпекою: соціально-економічне забезпечення: Монографія / Домбровська С.М., Шведун В.О., Рубан А.В.: Х, НУЦЗУ. 2022. 221 с.
11. Дикий А.П. Державна політика запобігання та протидії економічної злочинності в системі гарантування економічної безпеки України: монографія. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”». 2023. 428 с.

12. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування: аналіт. доп. / [Суходоля О.М., Харазішвілі Ю.М., Бобро Д.Г., Сменковський А.Ю., Рябцев Г.Л., Завгородня С.П.] ; за заг. ред. О. М. Суходолі. Київ: НІСД, 2020. – 178

13. Енергетичні війни як загроза національній безпеці держав Євросоюзу: практичний посібник / Ю.І. Когут. Київ : Консалтингова компанія «СІДКОН»; ВД «ДАКОР», 2022. 364 с.

14. Забезпечення національної безпеки за основними напрямами життєдіяльності України: навчальний посібник: у 2-х ч.: Ч. І / В.А. Омельчук, М.П. Стрельбицький, С.Г. Гордієнко та ін.; за заг. ред. А.М. Кислого і М.П. Стрельбицького. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 304 с.

15. Загурська-Антонюк В.Ф. Державне управління національною безпекою в умовах геополітичних трансформацій. Монографія. Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2020. 336 с.

16. Запобігання корупції у Збройних Силах України. Особливості правозастосування під час дії воєнного стану. Ануфрієв М.І., Копотун І.М., Коропатнік ІМ., Кривенко О.В., Курилюк Ю. Б., Петков С. В. Київ. ВД «Професіонал», 2022. 608 с.